

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/163/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122210878
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6122210878.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu Mgr. Miriam Kamenskej a JUDr. Martiny Holecovej v právnej veci žalobcu Elektrobau VP s.r.o., so sídlom Tylova 2098, 436 01 Horní Litvínov, IČO: 07 948 336, zast. DEMKO & PARTNERS s.r.o., so sídlom Werferova 1, 040 11 Košice - mestská časť Juh, IČO: 54 245 729 proti žalovanému Angelov Company, s. r. o., so sídlom Karpatské námestie 7770/10A, 831 06 Bratislava - mestská časť Rača, IČO: 36 609 064, zast. Advokátska kancelária AŠTARY, s. r. o., so sídlom Mariánske námestie 29/6, 010 01 Žilina, IČO: 53 588 452 o zaplatenie 9.702,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 38Cb/46/2022-224 zo dňa 23. mája 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 38Cb/46/2022-224 zo dňa 23. mája 2023 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom pre zmeškanie uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.702,- Eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 24.07.2020 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur do 3 dní od jeho právoplatnosti. V druhej výrokovej vete uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Napadnuté rozhodnutie odôvodnil okresný súd tým, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 9.702,- Eur s príslušenstvom z dôvodu uzavretej Zmluvy o dielo č. 19/06/2020 zo dňa 19.06.2020, predmetom ktorej bolo vykonanie elektroinštalačných prác žalobcom pre žalovaného s miestom plnenia v Nemecku, so začiatkom zhotovenia diela 19.06.2020 a jeho ukončením dňa 31.12.2020 za dohodnutú hodinovú sadzbu ceny diela 21,- Eur bez DPH. V období od 22.06.2020 do 04.07.2020 žalobca vykonal práce v rozsahu 232 hodín, za ktoré vyúčtoval na ťarchu žalovaného uplatnenú sumu 9.702,- Eur faktúrou č. 58/2020, ktorú žalovaný neuhradil.

3. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil termín prvého pojednávania na deň 28.03.2023, pričom právny zástupca žalovaného predvolanie na termín pojednávania riadne a včas prevzal dňa 01.03.2023. Pojednávanie konané dňa 28.03.2023 bolo odročené na deň 23.05.2023, pričom prítomný žalobca, jeho právny zástupca a právny zástupca žalovaného vzali termín pojednávania na vedomie s tým, že písomne predvolaní nebudú. Po vyvolaní veci na pojednávaní konanom dňa 23.05.2023 sudkyňa konštatovala, že na pojednávanie sa nedostavil žalovaný a jeho právny zástupca. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že v momente začatia pojednávania svoju neúčast' títo neospravedlnili, nepožiadali z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania a právny zástupca žalobcu navrhol vec rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie.

4. S odkazom na ustanovenie § 274, § 137 písm. a) a § 275 CSP tomuto návrhu žalobcu okresný súd vyhovel. Konštatoval, že na pojednávaní konanom dňa 23.05.2023 boli splnené podmienky pre rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaný ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie

nedostavili, hoci právny zástupca žalovaného vzal termín pojednávania na vedomie na pojednávaní konanom dňa 28.03.2023. Odročený termín pojednávania bol zaznamenaný aj v obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 28.03.2023, pričom o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie bol žalovaný poučený v predvolaní na pojednávanie konanom dňa 28.03.2023 (č.l. 101 spisu), ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi žalovaného dňa 01.03.2023 podľa doručky v spise na č.l. 106, pričom účinky tohto poučenia trvajú, resp. vzťahujú sa aj na odročený termín pojednávania konaného dňa 23.05.2023, ktorý vzal právny zástupca žalovaného na vedomie na pojednávaní konanom dňa 28.03.2023. Podľa okresného súdu žalovaný a jeho právny zástupca k momentu začatia pojednávania, resp. vyhlásenia rozsudku pre zmeškanie, svoju prítomnosť neospravedlnili včas a vážnymi okolnosťami. Keďže žalobca navrhol rozhodnúť vec rozsudkom pre zmeškanie a vzhľadom na splnenie zákonom stanovených podmienok okresný súd rozhodol o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval podľa § 255 ods. 1 CSP a vzhľadom na úspech žalobcu v konaní, tomuto priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu.

5. Proti uvedenému rozhodnutiu podal včas v celom rozsahu odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 356 písm. b) CSP, pretože neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, čím okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uplatňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Žalovaný poukazoval na nesplnenie podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie vo viacerých smeroch. S odkazom na ustanovenie § 274 CSP zdôrazňoval ust. § 274 písm. a) CSP, v zmysle ktorého má byť splnená podmienka, aby bol žalovaný riadne a včas predvolaný na pojednávanie, na ktorom súd rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie a v predvolaní práve na toto konkrétne pojednávanie, na ktorom sa má rozhodnúť pre zmeškanie a nie v rámci iného úkonu súdu, musí byť žalovaný poučený o následkoch nedostavenia sa naň, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie.

7. Rozsudkom pre zmeškanie bolo rozhodnuté na druhom pojednávaní, pričom na prvé pojednávanie konané dňa 28.03.2023 sa právny zástupca žalovaného dostavil riadne. Na druhé pojednávanie konané dňa 23.05.2023 žalovaný nebol osobitne predvolávaný, termín bol stranám iba súdom oznámený na predchádzajúcom pojednávaní podľa strany 6. zápisnice z pojednávania zo dňa 28.03.2023. Pri oznámení druhého pojednávania, a to na pojednávaní dňa 28.03.2023, sudkyňa podľa žalovaného neuviedla žalovanému žiadne poučenie o následkoch nedostavenia sa na toto druhé pojednávanie, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a neoznámila prítomným stranám ani to, že ich osobná prítomnosť na ďalšom pojednávaní je nutná. Žalovaný teda tvrdil, že nebol v predvolaní a ani v oznámení ďalšieho termínu pojednávania, ktoré sa malo konať v deň 23.05.2023, súdom poučený o následku nedostavenia sa na toto pojednávanie, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, čím nebola splnená procesná podmienka na jeho vydanie podľa § 274 písm. a) CSP.

8. Odôvodnenie okresného súdu, že žalovaný bol o následkoch nedostavenia sa poučený v predvolaní na pojednávanie konané dňa 28.03.2023, ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi žalovaného dňa 01.03.2023, účinky ktorého poučenia trvajú, resp. sa vzťahujú ja na odročený termín pojednávania 23.05.2023, je mylné a ústavne neudržateľné. Podľa žalovaného zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva, že účinky poučenia o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie v rámci predvolania na prvé pojednávanie „trvajú, resp. sa vzťahujú“ aj na druhé, piate alebo ďalšie pojednávanie v poradí. Z ustanovenia § 274 písm. a) CSP naopak vyplýva, že podmienkou vydania rozsudku pre zmeškanie je riadne a včasné predvolanie žalovaného na to pojednávanie, na ktorom sa rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie, spolu s obsiahnutým poučením o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, a to práve v predvolaní na dané pojednávanie a nie v predvolaní na predchádzajúce pojednávanie.

9. V tejto súvislosti odkázal žalovaný na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 339/2021, III. ÚS 89/2021, z ktorých vyplýva, že uvedená poučovacia povinnosť musí byť obsiahnutá v predvolaní na to pojednávanie, na ktorom sa rozhodlo rozsudkom pre zmeškanie. Odkázal aj na aktuálny komentár k Civilnému sporovému poriadku autora M. Števéčka a P. Šťastného, 2. vydanie z roku 2022 podľa ktorého, ak bola strana predvolaná ústne na pojednávaní a poučenie o následku neúčasti na pojednávaní by nebolo uvedené v zápisnici z pojednávania, podmienky na vydanie kontumačného rozsudku by neboli splnené. Tieto požiadavky nemôže splniť ani predchádzajúce poučenie o následkoch nedostavenia sa na

pojednávania, ktoré nebolo obsiahnuté v predvolaní na pojednávanie, na ktorom bol vydaný kontumačný rozsudok, ale v predvolaní na niektoré z predchádzajúcich pojednávanií (Števček, Marek, et al. Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, Komentár, Praha, C. H. Beck, 2022, str. 1126-1127, podobne aj záver autora Františka Sedlačka v Bulletinu slovenskej advokácie č. 1 - 2, str. 11, rok 2022, pod názvom „Sprísnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku“).

10. Žalovaný ďalej namietal, že absentovalo aj splnenie zákonnej podmienky vydania rozsudku pre zmeškanie, a to nedostavenie sa žalovaného na pojednávanie vo veci. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 23.05.2023 vyplýva, že na toto pojednávanie sa zástupca žalovaného dostavil, avšak s meškaním z dôvodu, že si nesprávne poznamenal čas pojednávania. Poukázal na časový priebeh celého pojednávania na základe zvukového záznamu z tohto pojednávania, kedy konajúca sudkyňa samotný rozsudok pre zmeškanie začala vyhlasovať v 9. minúte od vyvolania veci, pričom právny zástupca žalovaného vstúpil do pojednávacej miestnosti už v 12. minúte od vyvolania veci. Sudkyňa teda nepočkala s vyhlasovaním rozsudku pre zmeškanie ani len 10 minút, hoci právny zástupca žalovaného sa na predchádzajúcom pojednávaní riadne zúčastnil, v konaní sa aktívne bránil a bolo možné predpokladať, že na strane právneho zástupcu žalovaného mohlo dôjsť z nejakého dôvodu iba k meškaniu. Podľa žalovaného zmyslom a účelom kontumačného rozsudku nie je postihovať akékoľvek niekoľkokomínútové meškanie zo strany zástupcu žalovaného automatickou prehrou v spore bez vecného prejednávania procesného útoku alebo obrany a bez možnosti plného odvolania. Vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie v 9. minúte od vyvolania veci na v poradí až druhom pojednávaní, keď na prvom sa zástupca žalovaného riadne zúčastnil, považoval žalovaný za prepiaty a neakceptovateľný sudcovský formalizmus a absenciu elementárnych ohľadov voči meškajúcej strane, resp. jej zástupcovi. Odkázal opätovne na komentár vyššie citovaného autora M. Števčeka na strane 1122, podľa ktorého ak žalovaný stihne prísť na pojednávanie, avšak s meškaním a sudca je stále v pojednávacej miestnosti, vydanie rozsudku pre zmeškanie je zjavne neprimerane prísnu sankciou.

11. Žalovaný ďalej namietal nesplnenie materiálnej podmienky vydania rozsudku pre zmeškanie, definovanej judikatúrou ústavného súdu, ktorou je neprítomnosť procesnej aktivity jednej z procesných strán, v danom prípade žalovaného. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/326/2021 a na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 233/2019 zo dňa 04.07.2019. Zdôraznil záver najvyššieho súdu v uvedenom rozhodnutí, podľa ktorého vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 CSP nie je povinnosťou, ale ide o fakultatívnu možnosť konajúceho súdu. Žalovaný zdôraznil nutnosť prihliadať na individuálne okolnosti každého prípadu pri vydávaní rozsudku pre zmeškanie s poukazom na viacero rozhodnutí ústavného súdu. Keďže žalovaný bol od počiatku aktívny, bránil sa voči uplatnenému nároku, ktorý neuznával, zúčastnil sa predchádzajúceho pojednávania a preto je evidentné, že nebol a nie je v konaní pasívny, o spor mal záujem a z materiálneho hľadiska podmienky na zjednodušené kontumačné vybavenie veci neexistovali. Zdôrazňoval, že okresný súd vydal kontumačný rozsudok až na druhom pojednávaní, na ktorom sa mali uskutočniť výsluchy žalobcom navrhovaných svedkov, ktorí sa na pojednávanie aj dostavili. Len na základe zmeškania žalovaného jedného pojednávania nemožno usudzovať, že žalovaný nemá záujem o konanie, pričom súd v danom prípade môže konať a meritórne rozhodnúť aj v neprítomnosti strany. Konanie v neprítomnosti žalovaného by mal v takom prípade uprednostniť pred vydaním kontumačného rozsudku.

12. Vzhľadom na všetky ním uvedené okolnosti žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

13. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 08.09.2023 v ktorom uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a podmienky pre jeho vydanie boli splnené. Uviedol, že pokiaľ by sa poučenie žalovaného zo strany súdu o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie nemalo vzťahovať aj na ďalšie (odročené) termíny pojednávania, znamenalo by to neakceptovateľný formalizmus, ktorý by žalobcu znevýhodňoval v situácii, že žalovaný sa bez ospravedlniteľného dôvodu na vytýčené pojednávanie nedostavil.

14. Pokiaľ si žalovaný nesprávne poznamenal čas odročeného pojednávania a do pojednávacej miestnosti sa nedostavil v čase jeho riadneho začatia, nejde o dôvod jeho neúčasti na pojednávaní, ktorý by bol ospravedlniteľný z dôvodu vážnych okolností na jeho strane. Je preto irelevantná aj argumentácia žalovaného o konkrétnych časových úsekoch od začatia pojednávania k vyhláseniu rozsudku pre zmeškanie. Žiadna právna norma neustanovuje časový harmonogram určujúci, že súd je povinný „čakať“

po začatí pojednávania na ktorúkoľvek zo sporových strán. Súd postupoval obvyklým spôsobom, keď po zistení prítomnosti účastníkov a po prednesení návrhu žalobcu na vydanie rozsudku pre zmeškanie rozhodol vo veci. Je irelevantné, v ktorej minúte došlo k vyhláseniu napadnutého rozhodnutia. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

15. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 a § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie určil termín pojednávania na deň 28.03.2023. Predvolanie na termín pojednávania prevzal právny zástupca žalovaného dňa 01.03.2023 podľa doručenky v spise na č.l. 106. V predvolaní na tento termín pojednávania bol právny zástupca žalovaného poučený o povinnosti dostaviť sa na pojednávanie a o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie podľa § 274 CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní dňa 28.03.2023 okresný súd odročil pojednávanie na deň 23.05.2023 s konštatovaním, že žalobca, jeho právny zástupca a právny zástupca žalovaného berú termín pojednávania na vedomie, písomne predvolávaní nebudú (str. 6 zápisnice v spise na č.l. 115 p.v.).

17. Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd písomne nepredvolával strany sporu, ani ich zástupcov na ďalšie pojednávanie konané dňa 23.05.2023. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 23.05.2023 v spise na č.l. 214 a 215 vyplýva začiatok pojednávania o 12:35 hod. s tým, že z dôvodu neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu a vzhľadom na procesný návrh žalobcu, rozhodol okresný súd rozsudkom pre zmeškanie tak, že žalobe vyhovel. Z tejto zápisnice ďalej vyplýva, že v priebehu odôvodňovania vyhláseného rozhodnutia o 12:50 hod. sa do pojednávacej miestnosti dostavil právny zástupca žalovaného, ktorý súdu uviedol, že si zle poznačil čas pojednávania. Sudkyňa podľa zápisnice konštatovala, že v zápisnici o pojednávaní zo dňa 28.03.2023 bolo vyhlásené uznesenie o odročení pojednávania na 23.05.2023, ktorý termín pojednávania vzal právny zástupca žalovaného na vedomie. Následne sudkyňa informovala právneho zástupcu žalovaného o tom, že dňa 23.05.2023 bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP.

18. Podľa § 274 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak

a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

19. Podľa § 356 písm. b) CSP odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

20. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

21. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia ako následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany, a to tak žalobca, ktorý iniciuje konanie a má záujem na efektívnom vedení súdneho konania, ako aj žalovaný, pokiaľ má záujem na svojom procesnom úspechu vo veci a musí preto vyvíjať iniciatívu vo forme procesnej obrany. Civilný sporový poriadok za účelom hospodárneho a efektívneho vedenia súdneho konania postihuje pasivitu oboch strán v súdnom konaní možnosťou vydania rozsudku pre zmeškanie. Vo vzťahu k pasivite žalovaného umožňuje CSP sankcionovať jeho nečinnosť vo fáze prípravy pojednávania (§ 273 CSP) ako aj v štádiu už nariadeného pojednávania (§ 274 CSP).

22. Na vydanie rozsudku pre zmeškanie v neprospech žalovaného v štádiu nariadeného pojednávania, musia byť splnené procesné predpoklady podľa § 274 písm. a) a b) CSP. Musí sa teda jednať o druh nároku na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP, ďalším predpokladom je nedostavenie sa žalovaného na pojednávanie, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a poučenie žalovaného v predvolaní o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Ďalšou podmienkou vydania rozsudku pre zmeškanie v neprospech žalovaného je jeho neospravedlnenie sa včas a vážnymi okolnosťami.

23. Úprava procesnoprávných predpokladov vydania rozsudku pre zmeškanie je striktná a vyžaduje od konajúceho súdu skúmanie ich kumulatívneho splnenia. Rozsudkom pre zmeškanie v štádiu nariadeného pojednávania je možné žalobe vyhovieť, a to nielen na prvom pojednávaní, ale aj na ďalšom za predpokladu, ak aj na takomto ďalšom pojednávaní sú splnené všetky procesné predpoklady na rozhodnutie veci rozsudkom pre zmeškanie. Okrem splnenia procesnoprávných predpokladov uvedených v § 274 CSP na rozhodnutie veci rozsudkom pre zmeškanie, judikatúra Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR konkretizovala aj splnenie materiálnych predpokladov na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vychádza z právnej úpravy, podľa ktorej rozsudok pre zmeškanie je sankciou za nečinnosť, za pasivitu strany sporu, a to bez vecného prejednanie veci. Nielen rozhodnutie bez vecného prejednanie veci, ale aj obmedzená možnosť podania opravného prostriedku proti rozsudku pre zmeškanie len z dôvodu nesplnenia podmienok pre jeho vydanie zasahujú do právneho postavenia strany sporu postihnutej rozsudkom pre zmeškanie. Právna úprava v CSP vzhľadom na takýto výrazný zásah do právneho postavenia strany sporu, prejavujúci sa v strate spore a v jeho prehre, preto vyžaduje striktné splnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie.

24. Jedným zo základných predpokladov vydania rozsudku pre zmeškanie žalovaného je jeho poučenie o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie za predpokladu, ak žalovaný bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný a v predvolaní bol poučený o tomto následku. Jedná sa o osobitnú poučovaciu povinnosť nad rámec všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 160 ods. 1 CSP (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 339/2021-38 zo dňa 12.11.2021). Znamená to, že aj keď je strana sporu zastúpená advokátom, táto skutočnosť nezbavuje súd osobitnej poučovacej povinnosti podľa § 273 písm. a) CSP, t.j. v predvolaní na pojednávaní poučiť stranu sporu (žalovaného) o možnosti rozhodnúť vec rozsudkom pre zmeškanie v prípade nedostavenia sa na pojednávanie, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a pokiaľ svoju neúčast' neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami.

25. Zo znenia § 274 písm. a) CSP vyplýva, že aj keď je možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie aj na v poradí ďalšom pojednávaní, zároveň musia byť na ktoromkoľvek pojednávaní, na ktorom konajúci súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, splnené kumulatívne všetky podmienky vyžadované § 274 CSP. Teda na každom pojednávaní, na ktorom okresný súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, tomuto musí predchádzať predvolanie strany sporu, v ktorom je strana poučená o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie v prípade neospravedlnenej neprítomnosti na tomto pojednávaní. Len za splnenia predpokladu, ak pred každým pojednávaním je poučená strana sporu o takomto dôsledku, sú splnené kumulatívne podmienky umožňujúce rozhodnúť vec rozsudkom pre zmeškanie na konkrétnom pojednávaní. V prejednávanej veci tomu tak nebolo.

26. Z obsahu spisu vyplýva, ako to uviedol okresný súd, že pojednávanie, na ktorom bol vydaný rozsudok pre zmeškanie, bolo určené na deň 23.05.2023 tak, že predchádzajúce pojednávanie konané dňa 28.03.2023 bolo vyhláseným uznesením odročené na termín ďalšieho pojednávania 23.05.2023, pričom prítomné strany a ich zástupcovia zobrali termín pojednávania na vedomie a osobitné predvolanie im doručované nebolo. Je pravdou, že na pojednávanie konané dňa 28.03.2023 bol právny zástupca žalovaného písomne predvolaný a v tomto predvolaní bol poučený o následkoch neospravedlnenej neúčasti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie (predvolanie v spise na č.l. 101).

27. Podľa odvolacieho súdu však takéto poučenie, ktoré je obsiahnuté v predvolaní na konkrétny termín pojednávania konaného dňa 28.03.2023, nespĺňa zákonnú požiadavku poučenia žalovaného ako strany sporu o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie aj na pojednávaní, ktoré sa následne konalo dňa 23.05.2023. Podľa odvolacieho súdu na každom pojednávaní, na ktorom okresný súd rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie, musia byť kumulatívne splnené podmienky podľa § 273 písm. a) CSP, t.j. pred

každým pojednávaním musí byť strana sporu poučená o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, čo v danom prípade splnené nebolo.

28. Ani zo zápisnice z pojednávania zo dňa 28.03.2023, ani z jeho zvukového záznamu nevyplýva, že by strany sporu, čo i len ústne, boli súdom poučení o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie na pojednávaní odročenom na deň 23.05.2023. Z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 89/2021 zo dňa 04.02.2021 vyplýva: „Pokiaľ ide o poučovaciu povinnosť súdu v zmysle § 278 písm. a) CSP, podľa doslovného textu zákona sa dá vysloviť názor, že žalobca musí byť takto poučený v každom predvolaní na pojednávanie, a to bez ohľadu na formu, ako sa predvolanie vykoná. (Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., C. H. Beck 2016, obdobne tiež IV. ÚS 98/2020). S ohľadom na uvedené ústavný súd vnímal, že i keď rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je predmetom prieskumu ústavného súdu, okolnosti prerokovanej veci nasvedčujú tomu, že nebola naplnená formálna podmienka vydania rozsudku pre zmeškanie ustanovená v § 278 pís. a) CSP, a to poučenie procesnej strany obsiahnuté v predvolaní na pojednávanie, na ktorom sa rozhodlo rozsudkom pre zmeškanie.“

29. Odvolací súd sa plne stotožňuje s uvedeným záverom Ústavného súdu SR. Takýto záver zodpovedá sprísneným podmienkam vydania rozsudku pre zmeškanie. Ako už bolo uvedené, vydanie rozsudku pre zmeškanie znamená zásah do procesného postavenia žalovaného, keď stratil spor na základe jeho pasivity bez vecného prejednanie veci a zároveň rozsudok pre zmeškanie obmedzuje dôvody opravného prostriedku len na existenciu nesplnenia procesných podmienok jeho vydania. Preto zodpovedá účelu a charakteru rozsudku pre zmeškanie, aby vzhľadom na takto závažné procesné dôsledky boli na každom pojednávaní, na ktorom súd rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie, kumulatívne splnené všetky procesné podmienky, vrátane osobitného poučenia o možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie na konkrétnom pojednávaní. V prejednávanej veci tak okresný súd nepostupoval.

30. Žalovaný preto dôvodne v odvolaní poukazoval na nesplnenie procesných podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 356 písm. b) CSP. Odvolací súd mal preto v konaní preukázané nesplnenie procesných podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie, a to absenciu poučenia žalovaného o možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie na pojednávaní konanom dňa 23.05.2023, na ktorom okresný súd takýto rozsudok vydal. Z dôvodu nesplnenia procesných podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie, keď o nároku žalobcu bolo rozhodnuté bez vysporiadania sa s procesnou obranou žalovaného, takýmto postupom bolo žalovanému znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

31. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP.

32. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd mal v konaní preukázané nesplnenie procesnej podmienky vydania rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 písm. a) CSP, ktorého dôsledkom je zrušenie napadnutého rozhodnutia, z dôvodu hospodárnosti konania sa už nezaoberal ďalšími dôvodmi tvrdenými žalovaným v odvolaní.

33. Napriek uvedenému vzhľadom na vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu predchádzania opätovnému prípadnému nesprávnemu postupu vo veci, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 04.06.2019 (bod 43), z ktorého, okrem iného, vyplýva: „Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné dať do pozornosti, že formalistický výklad ustanovenia § 274, a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiaduci, najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).“

34. Súd prvej inštancie teda v ďalšom postupe zohľadní uvedenú judikatúru ústavného súdu, vrátane posudzovania splnenia materiálnych predpokladov na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ako aj posúdenia konkrétnej individuálnej veci tak, aby nedochádzalo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne posúdi skutkové tvrdenia strán sporu, vysporiada sa s prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany strán, vyhodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a vo veci opätovne rozhodne.

35. O náhrade prvostupňového, ako aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci podľa § 396 ods. 3 CSP.

36. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).